

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

Володимир Кучерук

**«Педагогічна та організаційна майстерність.
Методика і практикум роботи
з аматорським музичним колективом»
С. Гурін. «Зоряний шлях».
Аранжування В. Кучерука**

Методичні рекомендації

Луцьк
Вежа-Друк
2023

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 9 від 22 травня 2023 р.)

Рецензенти:

Жорняк Б. Є. – кандидатка педагогічних наук, завідувачка кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради;

Охманюк В. Ф. – заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор, декан факультету культури і мистецтв ВНУ імені Лесі Українки.

Кучерук В. Ф.

П 24 **«Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом» С. Гурін. «Зоряний шлях». Аранжування В. Кучерука:** методичні рекомендації для самостійної роботи з обов'язкової ОК «Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом». Луцьк : Вежа-Друк, 2023. – 28 с.

В методичних рекомендаціях запропоновано твір українського композитора-гітариста С. Гуріна «Зоряний шлях» з рекомендаціями щодо його виконання.

Рекомендовані здобувачам закладів вищої освіти спеціальності «Музичне мистецтво» при вивченні освітніх компонентів «Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом», «Фортепіано та інструментальний ансамбль», «Інструментальний ансамбль», «Основи перекладу та аранжування для інструментального ансамблю» а також працівникам закладів культури і мистецтв.

Зміст

Вступ	4
Методичні рекомендації	5
С. Гурін. «Зоряний шлях» (партитура для дуету гітаристів)	7
С. Гурін. «Зоряний шлях». Аранжування В. Кучерука (партитура для інструментального квінтету)	10
Список використаної літератури	28

Вступ

Одним із видів навчальної діяльності студентів є ансамблеве (колективне) виконання, яке сприяє формуванню музично-естетичних смаків, розвитку музичних здібностей особистості, виконавських умінь та творчого потенціалу особистості, формуванню навичок творчого спілкування у музичному колективі та основ артистизму й сценічної культури, удосконаленню фахової майстерності. Важливою ланкою цієї роботи є практична робота здобувача вищої освіти з музичним колективом, а саме репетиції [1].

Їх можна умовно поділити на кілька етапів: *підготовчий* (ознайомлення з твором, музично-теоретичний та художньо-виконавський аналіз партитури); *планування та проведення репетицій* (вивчення партій, робота над інтонацією, аплікатурою, штрихами, програвання групами); *завершальний* (проведення загальних репетицій з роботою над фразуванням, агогікою та динамікою). Нема регламентованого терміну за скільки часу можна підготувати твір до концертного виконання. Адже вся робота залежить від багатьох чинників, а саме: рівня інструментальної підготовки виконавців, кількості репетицій, складності запланованого музичного твору, досвіду керівника музичного колективу. Тому саме останньому, керівнику, потрібно реально зважувати на всі ці чинники й приймати відповідне рішення щодо вибору музичного твору. Розглянемо це все на прикладі твору С. Гуріна «Зоряний шлях».

Методичні рекомендації

Гурін Сергій (4.11.1959. Запоріжжя) – український гітарист та педагог, аранжувальник, композитор. Закінчив музичну школу й музичне училище м. Запоріжжя. Працював в музичній школі м. Вольнянське, згодом в Запорізькій обласній філармонії. У 1985-1990 рр. навчався у Львівській державній консерваторії ім. М. В. Лисенка. З 1991 року працює у львівському державному музичному училищі ім. С. П. Людкевича, тепер Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський музичний фаховий коледж ім. С. П. Людкевича». Дипломант Республіканського конкурсу молодих виконавців (1986), учасник журі різноманітних конкурсів та фестивалів. З 2018 року учасник музичного гурту «Тріо Мар'яничі» у репертуарі якого більше 30 авторських композицій (мікс сучасної поезії та мелодій у жанрі блюзу, танго, босанови) [2].

Твір «Зоряний шлях» написаний для дуету гітаристів. Аранжований автором методичних рекомендацій для інструментального квінтету (гобой, гітара, оркестрові дзвіночки, альт, контрабас) та успішно пройшов апробацію під час роботи над ним з ОК «Фортепіано та інструментальний ансамбль» на факультеті культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Перший – підготовчий етап роботи над твором: знайомимося з музичним текстом. Якщо в оригіналі партія першої гітари виконує тему, а партія другої ритмічно-гармонічну основу, то в нашому інструментальному складі інструменти мають інші завдання. Гобой з альтом виконують по чергово тему й підголоски; партія другої гітари повністю збережена; партія контрабаса дублює басові звуки партії гітари, що надає об'ємності басового звуку; в партії

оркестрових дзвіночків використано опорні звуки теми для імітації зоряного саява. На цьому етапі визначаємо диригентські труднощі.

Другий етап – планування та проведення репетицій: керівник повинен звернути увагу на вивчення тексту учасниками ансамблю, аплікатури, дотримання штрихів. Можна застосовувати програвання окремих ансамблевих груп для кращого зігрування «ведучих» інструментів (гобоя та альт) й ритмічно-басової групи (гітара, контрабас). Варто звернути увагу на оркестрові дзвіночки, а саме – атаку звуків (удар палички по металевих пластинах), щоб не було форсованого, спотвореного звучання обертонів.

Третій – завершальний етап: проводимо загальні репетиції всіх учасників ансамблю, звертаючи увагу на фразування, динамічні лінії, агогічні зміни, кульмінаційні точки твору. Виходячи з назви й музичного викладу твору, його слід виконувати *Не поспішаючи* лірично, з філософським роздумом. Цього можна досягнути за допомогою фразування у проведенні теми й підголосків в альт та гобоя; гнучкості динамічної лінії як загальної, так і окремих інструментів; м'якої атаки звуку; агогічних змін (*rall.*, *rit.*).

Варто звертати увагу учасників колективу на те, щоб кожен з них добре чув кожну партію ансамблю для вироблення єдності у виконанні. А тому потрібно звернути увагу, також, і на розташування учасників цього складу ансамблю, так як є інструменти сильніші за своїм звучанням (гобой, альт, контрабас), а є й слабші (гітара).

При потребі цей інструментальний склад можна змінити: партію альт може грати скрипка (попередньо зробивши транспортування), партію оркестрових дзвіночків може чудово відтворювати бандура (врегулювавши звуковисотність нот), партію гітари можна виконувати на фортепіано.

Для кращої самооцінки виконання твору варто здійснити його відеозапис. Підготовлений твір можна використати для концертного виконання, участі у фаховому конкурсі. Якщо цей інструментальний склад з його виконавцями продовжує роботу і наступного року, то варто цей твір тримати в репертуарі, адже з часом все переоцінюється по новому і сприйняття до виконання теж.

Зоряний шлях

Музика та аранжування С. Гуріна
Music and arrangement by S. Hurin

Не поспішаючи

Guitar 1

Guitar 2

5

5

9

9

13

13

17

17

2

21

Musical notation for measures 21-24. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line with various intervals and accidentals. The lower staff is in bass clef and contains a bass line with chords and single notes. Measure numbers 21, 22, 23, and 24 are indicated at the start of each measure.

25

Musical notation for measures 25-28. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line. The lower staff is in bass clef and contains a bass line. Measure numbers 25, 26, 27, and 28 are indicated at the start of each measure.

29

Musical notation for measures 29-32. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line. The lower staff is in bass clef and contains a bass line. Measure numbers 29, 30, 31, and 32 are indicated at the start of each measure.

33

Musical notation for measures 33-36. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line. The lower staff is in bass clef and contains a bass line. Measure numbers 33, 34, 35, and 36 are indicated at the start of each measure.

37

pp

mp

Musical notation for measures 37-40. The system consists of two staves. The upper staff is in treble clef and contains a melodic line. The lower staff is in bass clef and contains a bass line. Measure numbers 37, 38, 39, and 40 are indicated at the start of each measure. Dynamic markings *pp* and *mp* are present. A triplet of eighth notes is marked with a '3' in measure 40.

41

Musical score for measures 41-44. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 41 starts with a whole note chord in the bass and a half note in the treble. Measure 42 features a triplet of eighth notes in the treble. Measure 43 has a dotted quarter note in the treble. Measure 44 ends with a half note in the treble and a whole note chord in the bass.

45

Musical score for measures 45-47. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 45 starts with a dotted quarter note in the treble. Measure 46 features a half note in the treble. Measure 47 ends with a half note in the treble and a whole note chord in the bass.

48

Musical score for measures 48-51. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 48 starts with a dotted quarter note in the treble. Measure 49 features a half note in the treble. Measure 50 has a dotted quarter note in the treble. Measure 51 ends with a half note in the treble and a whole note chord in the bass.

52

Fl. 7
rit.

Musical score for measures 52-54. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. Measure 52 starts with a dotted quarter note in the treble. Measure 53 features a half note in the treble. Measure 54 ends with a half note in the treble and a whole note chord in the bass. A double bar line is present at the end of measure 54.

Зоряний шлях

Музика С. Гуріна.
Аранжування
для інструментального ансамблю
В. Кучерука

Не поспішаючи

The musical score is arranged in five staves, all in 4/4 time. The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked 'Не поспішаючи' (Ad libitum). The dynamics are consistently marked 'p' (piano). The Flute part (Гобой) starts with a first-measure repeat sign and features a melodic line with slurs and a triplet. The Guitar part (Гітара) uses a treble clef and includes a 'tr' (trill) marking. The Orchestral Bells (Оркестрові дзвіночки), Alto (Альт), and Double Bass (Контрабас) parts are in the bass clef and provide a harmonic accompaniment with sustained notes.

rall. a tempo

2

4

p

p

mp

p

The image displays a musical score for three systems.
System 1: Treble clef, 7/8 time signature. The first staff contains a melodic line with a slur over the first two measures, a sharp sign (#) on the second measure, and another slur over the last two measures.
System 2: Treble clef. The first staff contains accompaniment with chords and slurs. The second staff contains a single note in the first measure, followed by rests.
System 3: Treble clef. The first staff contains a melodic line with slurs and a sharp sign. The second staff contains a single note in the first measure, followed by rests.
System 4: Bass clef, 13/8 time signature. The first staff contains a melodic line with slurs and a sharp sign. The second staff contains a single note in the first measure, followed by rests.
System 5: Bass clef. The first staff contains a melodic line with slurs and a sharp sign. The second staff contains a single note in the first measure, followed by rests.

10

The musical score consists of five staves. The first staff is a vocal line in treble clef with a treble clef sign and a '10' above it. It contains a melodic line with a slur over measures 10-11 and a fermata over measure 13. The second staff is a piano accompaniment in treble clef, starting with a piano dynamic marking 'p.' and featuring chords with stems pointing downwards. The third staff is a grand staff with a treble clef, containing rests for measures 10-11 and a half note for measure 13. The fourth staff is a grand staff with a bass clef and a '13' above it, containing a melodic line with a slur and a fermata over measures 10-11. The fifth staff is a grand staff with a bass clef and an '8' below it, containing a bass line with a slur and a fermata over measures 10-11.

Musical score for a piece, page 5. The score consists of five staves:

- Staff 1 (Vocal):** Treble clef, key signature of one flat. It begins with a 13-measure rest, followed by a melodic line with a slur over the first two measures and a dotted quarter note.
- Staff 2 (Piano):** Treble clef, key signature of one flat. It features a rhythmic accompaniment with eighth notes and chords, including a half note chord in the second measure.
- Staff 3 (Piano):** Treble clef, key signature of one flat. It contains a few notes, including a half note with a sharp sign in the second measure.
- Staff 4 (Guitar):** Treble clef, key signature of one flat. It features a melodic line with a triplet of eighth notes in the second measure.
- Staff 5 (Bass):** Bass clef, key signature of one flat. It provides a bass line with quarter and eighth notes.

Musical score for measures 16-19. The score is written for a vocal line and piano accompaniment. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The time signature is 13/8, indicated by a '13' over an '8' in the bottom staff. Measure 16 begins with a vocal line starting on a whole note G4, followed by a piano accompaniment of a dotted quarter note G4 and an eighth note G4. Measure 17 features a vocal line with a slur over a half note G4 and a quarter note A4, and piano accompaniment with a slur over a dotted quarter note G4 and an eighth note G4. Measure 18 has a vocal line with a slur over a half note G4 and a quarter note A4, and piano accompaniment with a slur over a dotted quarter note G4 and an eighth note G4. Measure 19 concludes with a vocal line with a slur over a half note G4 and a quarter note A4, and piano accompaniment with a slur over a dotted quarter note G4 and an eighth note G4.

19

mf

mf

mf

mf

mf

This musical score is for a piece in 13/8 time, starting at measure 22. It consists of four staves. The top staff is a vocal line in treble clef, featuring a melodic line with a long phrase spanning measures 22-24, marked with a fermata. The second staff is the piano accompaniment in treble clef, providing harmonic support with chords and moving lines, including some grace notes. The third staff is a treble clef staff that is mostly empty, with a few notes in the first measure. The fourth staff is the piano accompaniment in bass clef, with a steady bass line. The score is written in black ink on a white background.

Musical score for measures 25-28. The score is written in treble clef with a 3/8 time signature. Measure 25 begins with a treble clef and a measure rest. Measure 26 contains a melodic line with notes G4, A4, B4, C5, and D5, with a slur over the last three notes. Measure 27 features a melodic line with notes G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, and a final note G4 with a sharp sign. Measure 28 continues the melodic line with notes G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5, and a final note G4 with a sharp sign. The score includes a grand staff with a treble clef and a bass clef. The bass clef part has a measure rest in measure 25 and begins in measure 26 with notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, and A4. The bass clef part has a measure rest in measure 27 and begins in measure 28 with notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, and A4. The score includes a grand staff with a treble clef and a bass clef. The bass clef part has a measure rest in measure 25 and begins in measure 26 with notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, and A4. The bass clef part has a measure rest in measure 27 and begins in measure 28 with notes G3, A3, B3, C4, D4, E4, F4, G4, and A4.

28

mf

mp

mp

mp

mp

8

Detailed description: This page of a musical score contains five staves. The first staff is a treble clef with a 7/8 time signature, starting at measure 28. It features a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a fermata over the final measure. A dynamic marking of *mf* is placed below the staff. The second staff is also a treble clef, containing a complex rhythmic accompaniment with many sixteenth notes and rests. It includes dynamic markings of *mp* and articulation marks (accents) above several notes. The third staff is a treble clef with a whole rest in the first measure and a half note in the second measure, with a dynamic marking of *mp* at the end. The fourth staff is a grand staff (treble and bass clefs) in 3/8 time. The treble clef part has a whole note with a sharp sign, and the bass clef part has a whole note with a sharp sign. A dynamic marking of *mp* is placed between the staves. The fifth staff is a bass clef with a 7/8 time signature, starting at measure 8. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. A dynamic marking of *mp* is placed below the staff.

Musical score for page 11, measures 31-34. The score consists of four staves. The first staff is a single treble clef line with a treble clef, starting at measure 31. The second staff is a grand staff with a treble clef on top and a bass clef on the bottom. The third staff is a single treble clef line. The fourth staff is a grand staff with a bass clef on top and a bass clef on the bottom. The music is in 3/8 time and features a melodic line in the first staff, a harmonic accompaniment in the second staff, and a bass line in the fourth staff. The key signature has one sharp (F#).

Musical score for page 12, measures 34-37. The score consists of five staves. The first staff is a treble clef with a melodic line starting at measure 34, marked with a fermata. The second staff is a treble clef with a piano accompaniment of chords, marked with a piano (p.) dynamic. The third staff is a treble clef with a single melodic line. The fourth and fifth staves are a 12/8 time signature with a bass clef, containing a simple harmonic accompaniment.

Musical score for page 13, measures 37-40. The score consists of four systems of staves. The first system (measures 37-38) features a treble clef with a melodic line and a bass clef with a piano accompaniment. The second system (measures 39-40) continues the piano accompaniment. The third system (measures 37-38) shows a single treble staff with rests and a few notes. The fourth system (measures 39-40) is in 3/8 time, with a treble staff and a bass staff. The key signature has one flat (B-flat).

Musical score for measures 40-42. The score is written in 3/8 time. The upper system consists of two staves: the top staff is in treble clef and contains a melodic line with triplets and slurs; the middle staff is in treble clef and contains a chordal accompaniment with some notes marked with a bar line. The lower system consists of two staves: the top staff is in 3/8 time and contains a melodic line; the bottom staff is in bass clef and contains a bass line. Measure numbers 40, 41, and 42 are indicated at the beginning of their respective measures.

43

mf

mf

mf

f

mf

8

Detailed description: This musical score block contains measures 43, 44, and 45. It is arranged in four systems. The first system is a vocal line in treble clef, starting with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody begins with a quarter note G4, followed by eighth notes A4, B4, and C5, then a dotted quarter note B4, and a half note A4. A slur covers the final two notes, A4 and G4. The dynamic is *mf*. The second system is the piano accompaniment in treble clef, featuring a rhythmic pattern of eighth notes with accents. The dynamic is *mf*. The third system is a single treble clef staff with rests in measures 43 and 44, and a half note G4 in measure 45. The dynamic is *mf*. The fourth system consists of two staves: the upper staff is in 12/8 time with a bass clef, and the lower staff is in bass clef. The upper staff has a half note G2, a quarter note A2, and a dotted quarter note B2. The lower staff has a half note G2, a quarter note A2, and a dotted quarter note B2. The dynamic for the upper staff is *f*, and for the lower staff is *mf*. A rehearsal mark '8' is located at the beginning of the lower staff.

Musical score for measures 46-49. The score consists of five staves. The first staff is in treble clef and contains a melodic line with a slur over measures 46-47 and a fermata over measure 48. The second staff is in treble clef and contains a complex rhythmic accompaniment with many beamed notes and dynamic markings like *mf*. The third staff is in treble clef and contains a sparse accompaniment with few notes. The fourth staff is in 13/8 time signature and contains a melodic line with a slur over measures 47-48. The fifth staff is in bass clef and contains a bass line with a dynamic marking of *8* at the beginning.

49

mp

mp

mp

mf

mp

8

Detailed description: This page of a musical score contains measures 49 through 52. It is arranged in four systems. The first system is a single treble clef staff with a melodic line starting on a whole note, marked *mp*. The second system consists of two staves: a treble clef staff with a melodic line marked *mp* and a piano accompaniment staff with chords and eighth notes, also marked *mp*. The third system consists of two staves: a treble clef staff with a melodic line marked *mp* and a piano accompaniment staff with chords, marked *mp*. The fourth system consists of two staves: an alto clef staff (C-clef on the third line) with a melodic line marked *mf* and a bass clef staff with a melodic line marked *mp*. A rehearsal mark '8' is placed at the beginning of the bass staff in the fourth system.

Список використаної літератури

1. В. Ф. Кучерук, Н. П. Кучерук, П. Й. Шиманський. Методика і практикум роботи з колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. С.3.
2. Serhiy Hurin. MusicaNeo : site. URL:
<https://serhiyhurin.musicaneos.com/ru/about.html>

Навчально-методичне видання

Кучерук В. Ф.

**Педагогічна та організаційна майстерність.
Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом
С. Гурін. «Зоряний шлях». Аранжування В. Кучерука**

Видання друкується в авторській редакції

Формат 60x84 1/16. Обсяг 1,63 ум. друк. арк., 1,43 обл.-вид. арк.
Наклад 100 пр. Зам. 67. Виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. (066 936 25 49).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.